LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/5038/12.03.02.03//2026

27.10.2026
Alueellinen vastuumuseo

Sysmän kunta

Viite: Lausuntopyyntö 17.9.2026

Asia: Päijätsalon ranta-asemakaavan muutos, ehdotusvaihe ja OAS, Sysmä

Sitowise Oy on laatimassa ranta-asemakaavan muutosta Päijätsaloon, Sysmään. Muutosalue sijaitsee Voipalan kylässä Päijätsalon saaressa. Suunnittelualue rajautuu pohjoisessa ja idässä Päijänteeseen ja yksityisiin kiinteistöihin, sekä lännessä Päijänteen kansallispuistoon, saaren eteläosan mökkikylään sekä metsäiseen retkeily- ja virkistysalueeseen. Suunnittelualue on osa Päijätsalon tilaa 781-423-1-351 sekä Luhangan osakaskunnan vesialuetta 781-876-6-1. Kaava-alue sijoittuu Sysmän keskustasta noin 7 km länteen.

Ranta-asemakaavamuutoksen laatiminen on käynnistetty Sysmän kunnan toimesta. Suunnittelualue on kokonaisuudessaan vesialuetta lukuun ottamatta Sysmän kunnan omistuksessa. Kaavamuutoksen tavoitteena on muodostaa uusia vapaa-ajan rakennuspaikkoja Päijätsalon saaren etelä- ja pohjoisosiin sekä tarvittavia aluevarauksia virkistykselle ja luonnonsuojelulle. Mahdollisuus hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikkaa kohtuullisin kustannuksin, toimiva tieverkosto, vuonna 2014 valmistunut Suopellontien kevyen liikenteen väylä, Suopellon New Port -satama, läheiset ravintola- ja matkailupalvelut sekä Ilolan alueen kehittäminen tukevat osaltaan uusien loma-asuinpaikkojen osoittamista Päijätsaloon. Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä sijaitsee Päijätsalon kansallispuisto ja siihen liittyvää retkeilyreitistöä kulkee myös suunnittelualueella. Tavoitteena on osoittaa kaavamuutosalueelle uusia rakennuspaikkoja loma-asumisen viihtyisyystekijät sekä alueen luontoarvot huomioiden.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo lausuu 27.7.2026 päivätystä ehdotusvaiheen aineistosta (kaavakartta ja kaavaselostus) ja 30.6.2026 päivätystä OAS:ista pyydettynä lausuntonaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Osana hanketta suunnitelma-alueen muinaisjäännökset on selvitetty vuonna 2023 (Rahtola, J & Takala, H. 2023. Sysmä Päijätsalo. Arkeologinen inventointi. Maanala Oy). Museo on arvioinut raportin ja todennut sen riittäväksi selvitykseksi. Tiedot muinaismuistolain (295/1963) suojaamista muinaisjäännöksistä ovat näiltä osin ajan tasalla ja myös huomioitu hankkeessa muinaismuistolain edellyttämällä tavalla.

Fellmaninkatu 3, 15110 Lahti, Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi
lahdenmuseot.fi

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/5038/12.03.02.03//2026

27.10.2026
Alueellinen vastuumuseo

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Päijätsalon saari, johon kaava-alue sijoittuu, on valtioneuvoston inventoinnissa vuonna 1995 merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Voimassa olevassa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 saari on merkitty valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi ja vireillä olevassa Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2060 alueen status on maakunnallisesti arvokas. Osa saaren pohjoisesta osasta kuuluu maakuntakaavaa varten laaditussa Päijät-Hämeen kulttuuriympäristöselvityksessä (MARY 2, 2024) maakunnallisesti arvokkaaksi määriteltyyn Suopellon huvila-asutusalueeseen. Suopellon alue on lisäksi määritelty paikallisesti arvokkaaksi Sysmän rakennetun kulttuuriympäristön selvityksen (KUKUSE) 2005 inventoinnissa.

Lahden museot on kehottanut ranta-asemakaavan muutoksen luonnosvaiheen lausunnossa (21.8.2024) kaavan laatijaa täydentämään kaavaselostusta rakennettua kulttuuriympäristöä koskevien vaikutusten osalta. Lisäksi museo on pyytänyt rakentamistapaohjeen tarkentamista yhtenäisen ilmeen ja mittakaavan turvaamiseksi herkällä maisema-alueella. Kaavaselostukseen on pyydetysti lisätty edellä mainitut asiat ja korjattu ristiriita arvokkaan maiseman kuvauksessa rakennustapaohjeen sekä kaavaselostuksen välillä. Rakentamistapaohjetta on niin ikään tarkennettu rakennusten ulkomuodon ja värityksen sekä tontin käsittelyn osilta.

Uusien rakennuspaikkojen sijoittelussa on huomioitu Suopellon huvila-asutus sijoittamalla uusien rakennuspaikkojen sekä huvila-asutuksen väliin virkistysaluetta. Uudet rakennuspaikat sijoittuvat niin, että näkymät järvelle avautuvat hieman eri suuntaan kuin huvila-asutuksen alueen näkymät. Vaikutuksia järveltä näkyvään maisemaan on lievennetty myös kirjaamalla rakennuspaikkojen kaavamääräykseen, että rakennusten perustamisessa tulee välttää maastonmuokkauksia ja kallioleikkauksia sekä osoittamalla rantaan kasvillisuuden peittämänä säilytettävää aluetta. Avohakkuut ovat kaava-alueella kielletty. Suopellon huvila-asutusalue säilyy yhtenäisenä aluekokonaisuutena.

Rakennustapaohjeessa alueelle sopiviksi ratkaisuiksi on todettu puu julkisivumateriaalina, lape- ja harjakatto vapaavalintaisella kaltevuudella, maastonmuotoihin mukautuva rakentaminen, luonnosta lainatut murretut julkisivuvärityksset ja luonnonmukainen tontin käsittely sekä rajaaminen. Museo pitää alueelle sopivana ratkaisuna sitä, että rakennustapaohjetta noudattaessaan uusi rakennuskanta on tyylillisesti alisteista Suopellon huvila-asutukselle, ja samalla korostaa saarelle ominaista luontoa. Vaikutus maisemaan on arvioitu ja sitä on lievennetty sekä rakennustapaohjeella että rakennusten

Fellmaninkatu 3, 15110 Lahti, Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi
lahdenmuseot.fi

LAHDEN MUSEOT
Lahti City Museums

Lausunto
D/5038/12.03.02.03//2026

27.10.2026
Alueellinen vastuumuseo

sijoittelulla kaavassa niin, että ranta-alueiden puusto suojaa näkymiä. Museo katsoo, että kaavassa esitetyt ratkaisut tukevat kulttuuriympäristön ja -maiseman säilymistä mahdollistaen samalla uuden ajallisen kerroksen, joka ei kilpaile arvokkaan huvila-asutuksen kanssa tai pyri kopioimaan sen tyylejä. Kaavan vaikutuksia on arvioitu riittävällä tasolla.

Museolla ei ole muuta huomautettavaa ranta-asemakaavan muutoksen ehdotusvaiheen aineistosta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Tomi Kuljukka
rakennustutkija	Paula Puura

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto

Fellmaninkatu 3, 15110 Lahti, Finland
etunimi.sukunimi@lahti.fi
lahdenmuseot.fi